

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Helena Ciepła (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tadeusz Domińczyk

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku B. P., Grażyny Wurm, K. P., P. P. – następców prawnych M. P. przy uczestnictwie Miasta P. - Zarządu Geodezji i Katastru Miejskiego "G(...)" w P. o wpis,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 23 czerwca 2005 r., kasacji uczestnika postępowania od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 stycznia 2001 r., sygn. akt II Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie oraz postanowienie Sądu Rejonowego w P. z dnia 25 kwietnia 2000 r. sygn. L.dz. Kw (...), Kw nr (...) i przekazuje sprawę temu Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 23 stycznia 2001 r. oddalił apelację uczestnika postępowania Miasta P. od postanowienia Sądu Rejonowego odmawiającego wpisu wnioskodawców M. i B. małżonków P. jako właścicieli na podstawie decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności, wydanej w trybie przepisów ustawy z dnia 4 września 1997 r. (Dz. U. Nr 123, poz.781 ze zm.).

Sądy orzekające w tej sprawie uznały, że decyzja o przekształceniu jest nieważna, gdyż została wydana przez zastępcę dyrektora Zarządu Geodezji i Katastru

Miejskiego „G.(...)” w P. działającego z upoważnienia dyrektora, który swoje kompetencje wywodził z uchwały Rady Miasta P. z 25 czerwca 1991 r. upoważniającej go do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej. Sąd Okręgowy stwierdził, że upoważnienie zawarte w powołanej uchwale miało oparcie w przepisie art. 39 ust. 3 ustawy o samorządzie terytorialnym (obecnie samorządzie gminnym) i wyraził pogląd, że dyrektor Zarządu Geodezji i Katastru Miejskiego działał jako organ upoważniony w imieniu Prezydenta Miasta Poznania posiadającego kompetencje ustawowe. Dyrektor G.(...) nie mógł zatem – na podstawie art. 268 a k.p.a. – przenosić tego upoważnienia na dalsze osoby, w szczególności na pracowników kierowanej jednostki.

Uczestnik postępowania – Miasto P. w kasacji od tego postanowienia, opartej na obu podstawach wymienionych w art. 393¹ pkt. 1 i 2 k.p.c. zarzucił naruszenie przepisów art. 39 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przez przyjęcie, że kierownik jednostki organizacyjnej upoważniony na mocy tego przepisu przez radę gminy, wydając decyzję administracyjną działa w imieniu prezydenta miasta, a nie jako organ administracji w rozumieniu art. 5 § 2 pkt. 3 k.p.a. w imieniu własnym;

- art. 268 a k.p.a. przez przyjęcie, że kierownik komunalnej jednostki organizacyjnej sam upoważniony przez radę gminy do wydawania decyzji, nie może udzielić dalszego upoważnienia. W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie wniosku, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Problem, który wyczerpuje istotę rozpoznawanej sprawy, a także jest przedmiotem zarzutów kasacyjnych sprowadza się do dokonania wykładni przepisu art. 39 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym i udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy organ jednostki wymienionej w tym przepisie upoważniony na podstawie uchwały rady gminy do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, działa w imieniu wójta (burmistrza, prezydenta miasta), czy też jest organem w rozumieniu art. 5 § 2 pkt.3 k.p.a.

Zagadnienie to rozstrzygnął już Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 27.06.2001 r. w sprawie II CKN 880/00 (OSNC 2002/3/33) stwierdzając, że organ jednostki wymienionej w art. 39 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym, upoważniony przez radę gminy do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, może na podstawie art. 268a k.p.a. udzielić pełnomocnictwa administracyjnego pracownikowi

kierowanej jednostki do załatwienia spraw w jego imieniu. Uzasadniając ten pogląd przytoczył, że przepis art. 268 a k.p.a. zezwalający organowi administracji państwowej upoważnić pracowników kierowanej jednostki organizacyjnej do załatwiania spraw w jego imieniu, w tym wydawania decyzji administracyjnych – regulujący tzw. pełnomocnictwo administracyjne, wszedł w życie 24 października 1987 r. Przywrócenie samorządu terytorialnego nastąpiło w okresie, w którym Kodeks postępowania administracyjnego – jak wynikało z brzmienia art. 1 § 1 – normował postępowanie przed organami administracji państwowej, a nie publicznej. Konieczne zatem było wprowadzenie do ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym podobnego przepisu (art. 39 ust. 2) zezwalającego wójtowi lub burmistrzowi na upoważnienie zastępców oraz innych pracowników urzędu do wydawania w ich imieniu decyzji administracyjnych.

Odmienny charakter miało natomiast upoważnienie dokonane przez radę gminy na podstawie art. 39 ust. 3 tej ustawy. Różnice w stosunku do pełnomocnictwa administracyjnego dotyczyły podmiotu upoważniającego i upoważnionego, rodzaju aktu i skutku przeniesienia uprawnień. Dokonywane uchwałą właściwej rady gminy (miasta) stanowiło akt prawa miejscowego skierowany do organu upoważnionego, wiążący nieokreślony krąg osób potencjalnych stron postępowania administracyjnego. Uchwała rady przenosząc kompetencje organu ustawowego wyłączała go z prowadzenia postępowań w tych sprawach.

Z tych względów zawarta w ustawie szczególnej – art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (jedn. tekst Dz. U. z 1999 r. Nr 65, poz. 746) – konkretyzacja podmiotu upoważnionego do wydania takiej decyzji, nie wyłącza ogólnej reguły zawartej w art. 39 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym. Oznacza to, że rada gminy może upoważnić do załatwienia indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej także organ wykonawczy jednostki pomocniczej. Organ ten stawał się organem właściwym rzeczowo w rozumieniu art. 20 k.p.a. Ponieważ załatwienie sprawy przez wydanie decyzji następowało na podstawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, nie ma podstaw do wyłączenia stosowania art. 268a k.p.a. w związku z art. 5 § 2 pkt. 3 k.p.a., który reguluje tzw. pełnomocnictwo administracyjne, zezwalając wszystkim organom administracji publicznej (w tym także każdemu organowi jednostek samorządu terytorialnego, a nie tylko wójtowi lub burmistrzowi) na upoważnienie pracowników kierowanej jednostki organizacyjnej do załatwiania spraw w

jego imieniu, w tym wydawania decyzji administracyjnych. Przepis art.268 a k. p. a . nie wprowadza w tym przedmiocie żadnych ograniczeń podmiotowych.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹³ § 1 k.p.c. w związku z art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) orzekł, jak w sentencji.